

SPOROČILO ZA JAVNOST

DRUŽBA COFACE OBJAVLJA SEZNAM 500 NAJBOLJŠIH PODJETIJ V SREDNJI IN VZHODNI EVROPI

Kako odporna so največja podjetja v teh nemirnih časih?

Dunaj, 7. november 2023

- Kljub začetnim pomislekom glede vpliva ukrajinske vojne na gospodarstva Srednje in Vzhodne Evrope (SVE) se je regija izkazala za zelo odporno. Vendar se je zaradi energetske krize in naraščajočih stroškov postopoma soočala z upočasnitvijo rasti.
- Največjih 500 igralcev: povečanje prometa, čistega dobička in zaposlovanja zaradi makroekonomskih gibanj
- Sektorji: naftna in plinska industrija je vodilna, sledijo ji komunalne in javne storitve ter avtomobilska in transportna industrija.
- Poljska gosti največja podjetja v regiji z znatnim 37,9-odstotnim povečanjem skupnega prometa v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom

Izzivi za podjetja v Srednji in Vzhodni Evropi so sprva vključevali stalne težave v različnih sektorjih kljub okrevanju po posledicah pandemije Covid-19. "Nato je regijo prizadela obsežna ruska vojaška invazija v Ukrajino, ki je povzročila humanitarno in gospodarsko krizo. Posledica tega so bili naraščajoči stroški, zlasti pri energentih, pa tudi pomanjkanje proizvodnih komponent in motnje v dobavnih verigah," razvoj v regiji pojasnjuje Grzegorz Sielewicz, regionalni ekonomist družbe Coface: "Kljub tem izzivom je regiji Srednje in Vzhodne Evrope leta 2022 še vedno uspelo doseči solidno 4,0-odstotno rast BDP (po 6,2-odstotni rasti v prejšnjem letu), k čemur sta pripomogla rast zalog in močno domače povpraševanje."

Coface predstavlja svojo 15. študijo o 500 največjih podjetjih v Srednji in Vzhodni Evropi. Študija "Coface CEE Top 500" razvršča podjetja po prometu in analizira dodatne dejavnike, kot so število zaposlenih, okvir podjetij, sektorji, trgi in bonitetne ocene. Gospodarska uspešnost "CEE Top 500" služi kot reprezentativni kazalnik tržnih trendov v celotni regiji.

500 največjih igralcev je povečalo promet, čisti dobiček in število zaposlenih

"Makroekonomsko okolje in naraščajoči stroški so bili ugodna podlaga za rast prometa podjetij. Rezultati lestvice največjih podjetij v regiji za leto 2022 potrjujejo ta trend," pozitivno sliko študije pojasnjuje Jarosław Jaworski, generalni direktor družbe Coface za Srednjo in Vzhodno Evropo. Skupni promet vseh 500 podjetij se je povzpел za 39,8 % na 1,1 bilijona evrov. Skupni čisti dobiček se je povečal skoraj za 46,5 % na 54 745 milijonov evrov. Poleg tega je 500 podjetij zaposlovalo 2,3 milijona ljudi (+3,5 % glede na prejšnje leto).

Poljska je na vodilnem mestu, avtomobilski sektor pa upočasnjuje rast

Družba PKN Orlen ostaja nepremagljiva na prvem mestu in je svoj položaj znatno okrepila s 111-odstotnim povečanjem prometa po 52-odstotnem povečanju v prejšnjem letu. Druga podjetja, kot so češki RWE (2. mesto), multinacionalna naftna in plinska družba MOL Madžarska (3. mesto), madžarski MVM Energetika (4. mesto), češki Škoda Auto (5. mesto), trgovec Jeronimo Martins Poljska (6. mesto) in poljsko energetska podjetje PGE (7. mesto), so ohranila svoj položaj na vrhu s prejšnjih lestvic. Vsa ta podjetja so leta 2022 v primerjavi s predhodnim letom zabeležila večji promet, podjetja za trgovanje z električno energijo, kot sta RWE in MVM, pa so poročala celo o trimestni rasti prihodkov. Nasprotno pa je bil avtomobilski sektor tokrat manj zastopan v prvi deseterici.

Nekatera podjetja so presegla svoje konkurente in se izkazala za uspešnejša kot prejšnje leto. V tej skupini so predvsem podjetja, ki so še posebej odražala gospodarske razmere, tj. imela so koristi od nadaljnjega naraščanja cen surovin. To vključuje podjetja, ki se ukvarjajo s trgovanjem in prenosom električne energije, ter petrokemična podjetja, kot so bolgarska TETs Maritsa Iztok 2 (139. mesto), ki se je zaradi povečanja prometa za 199 % povzpela za 256 mest, hrvaški Petrol (263. mesto), ki se je povzpел za 231 mest, ter litovsko podjetje Ignitis UAB (80. mesto), ki je napredovalo za 214 mest, in romunsko Tinmar Energy (165. mesto), ki se je na lestvici povzpelo za 202 mesti.

Sektorji: Spremembe v vodilni skupini treh sektorjev

Trije ključni sektorji, ki jih zastopajo največja podjetja v regiji, še naprej predstavljajo velik delež ustvarjenih prihodkov, in sicer skoraj 58 %. Vendar se je vodilna skupina sektorjev tokrat spremenila. Zaradi naraščajočih cen surovin so se povečali prihodki podjetij, ki proizvajajo in trgujejo z energijo. Zato so leta 2022 največjo rast prometa, in sicer za 64,1 % oziroma 60,9 %, zabeležili sektorji gospodarskih javnih služb ter mineralov, kemikalij, nafte, plastike in farmacije. Takrat so strmo narasle tudi cene kmetijskih proizvodov in različnih drugih vložkov, zato so vsi sektorji zabeležili dvomestno dinamiko rasti prometa, z izjemo gradbeništva, ki je poročalo o rasti za 8,1 %.

Sektor mineralov, kemikalij, nafte, plastike in farmacije je ponovno največji na lestvici CEE Top 500. Sektor je doživel največji porast čistega dobička (+100,5 %), saj so naraščajoče cene nafte in zemeljskega plina kljub trenutnim izzivom predstavljale priložnosti za ustvarjanje dobička s pomočjo rafinerijskih marž.

Sektor komunalnih in javnih storitev se je zaradi izjemne rasti prihodkov (+64,1 %) povzpел s četrtega na drugo mesto. V primerjavi s prejšnjim letom je ta sektor povečal svojo zastopanost na trenutni lestvici za 15, kar je največje povečanje med vsemi sektorji. Številna komunalna podjetja in podjetja za javne storitve so v državni lasti ali pa je država del njihove lastniške strukture.

Čeprav avtomobilski in transportni sektor ostaja med vodilnimi sektorji, se je soočal z izzivi, vključno z zmanjšanim povpraševanjem zaradi pandemije in motenj v dobavni verigi, kar je kljub določeni rasti prometa in dobička povzročilo zmanjšanje prihodkov. Panoga ostaja prevladujoča v štirih državah: Češka, Madžarska, Romunija in Slovaška.

"Države Srednje in Vzhodne Evrope so ohranile vlogo aktivnih izvoznic, predvsem v Zahodno Evropo, z neposrednimi pošiljkami in vključitvijo v dobavno verigo pa so svoj izvoz razširile tudi na daljše destinacije. Vendar je glavno tveganje v letu 2023 zahtevno zunanje gospodarsko okolje v Zahodni Evropi, zlasti v Nemčiji, ki lahko vpliva na države zaradi šibke gospodarske dejavnosti in umirjene svetovne trgovine," pojasnjuje Grzegorz Sielewicz. "Kljub temu se v prihodnjih četrletjih pričakuje postopno okrevanje. Na potrošnje gospodinjestev sta sicer vplivali inflacija in višje obrestne mere, vendar se pričakuje, da bo postopoma prispevala k rasti, saj dezinflacija napreduje, trg dela pa ostaja močan."

Če se bodo izboljšale tudi zunanje gospodarske razmere, bo pot do okrevanja jasna in države Srednje in Vzhodne Evrope bi lahko ponovno zabeležile stopnje rasti, ki bi bile v skladu z njihovim potencialom. Vendar pa bi lahko na likvidnost podjetij vplivali izzivi. Že zdaj se je zaradi konca podpornih ukrepov povečalo število primerov insolventnosti podjetij, ki so zaradi poslabšanja makroekonomskih razmer že presegli predpandemično raven," dodaja Jarosław Jaworski.

Kontakt za medije:

Nataša PETERLIN

DIREKTORICA MARKETINGA IN KOMUNIKACIJ

T. : +386 (0)1 200 58 11

M. : +386 (0) 40 808 121

natasa.peterlin@coface.com

COFACE:

Z več kot 75-letnimi izkušnjami in najširšo mednarodno mrežo je družba Coface vodilna na področju zavarovanja in informacijskih storitev. Strokovnjaki družbe Coface delujejo v ritmu svetovnega gospodarstva in pomagajo ~ 50.000 strankam v 100 državah pri vzpostavljanju uspešnih, rastočih in dinamičnih podjetij. S Cofaceovim vpogledom in nasveti lahko ta podjetja sprejemajo premišljene odločitve. Rešitve Skupine krepijo njihove sposobnosti prodaje, saj jim zagotavljajo zanesljive informacije o njihovih poslovnih partnerjih in ščitijo pred tveganji neplačila, tako na domačem trgu kot pri izvozu. Družba Coface je leta 2022 zaposlovala ~4.720 ljudi in zabeležil promet v višini 1,81 milijarde EUR.